

Da li je SFR Jugoslavija bila socijalistička zemlja?

Prikaz analize u vezi rasprave oko karaktera SFRJ

Naziv originala: Ist Jugoslawien ein sozialistischer Staat?

Predgovor

Brošura pod nazivom "Da li je Jugoslavija socijalistička država" je izašla od strane zavoda za literaturu na stranim jezicima u Pekingu, 1963. Njen sadržaj je u stvari samo jedan dio (treći komentar) otvorenog pisma, kojeg je Centralni komitet KP Kine uputio Centralnom komitetu SSSR-a. Sadržaj toga pisma je objavljen i u vidu knjige pod nazivom "Polemika o generalnoj liniji internacionalnog komunističkog pokreta". Rasprava između komunističkih partija Kine i SSSR-a je nastala u vremenu kada su već bili očiti znaci da rukovodioci Sovjetskog saveza napuštaju izgradnju socijalizma i slijedeći revizionizam kreću putem birokratskog kapitalizma. Kineski komunisti su tada drugarskom kritikom konkretno ukazali na nepravilnosti sovjetske unutrašnje i spoljne politike, sa ciljem postizanja djelotvornog jedinstva na osnovama marksizma-lenjinizma.

Prijedlog generalne linije internacionalnog komunističkog pokreta, za koji se zalagala, KP Kine, ukratko rečeno je glasilo: "Proleterima svih zemalja, ujedinite se; proleterima svih zemalja, ujedinite se sa podjarmljenim narodnim masama i ugnjetanim nacijama, suzbijajte imperijalizam i reakciju u svim zemljama; borite se za svjetski mir, za nacionalno oslobodjenje, narodnu demokratiju i socijalizam; učvršćujte i jačajte socijalistički lager; ostvarite postepeno potpunu pobjedu svjetske proleterijske revolucije; uspostavite novi svijet bez imperijalizma, bez kapitalizma i sistema eksploatacije".

Kao što nam je u međuvremenu poznato, razvoj u Sovjetskom savezu je išao na iskorenjenje socijalističkih dostignuća i uvođenje kapitalizma novog tipa, a na internacionalnom planu je Sovjetski savez nastupao socijalimperijalistički. Malogradjansko izrodjavanje partijskih funkcionera u redovima KP SSSR-a, preuzimanje vlasti od njihove strane i stvaranje nove klase birokratsko-tehnokratskog tipa je postepeno dovelo do političko-ekonomske neefikasnosti sistema. Birokratsko-kapitalističke strukture, koje su bestidno govorile čak i o uvođenju komunizma (!) u zemlji, pokazale su se kao inferiornije u poredjenju sa monopolkapitalističkim strukturama zapadne "konkurencije". Raspad takvog sistema, koji svojim proizvodnim odnosima predstavlja odlučujuću prepreku razvoju proizvodnih snaga, je istorijski nužan i zakonit. Prema tome, Sovjetski savez nije doživio raspad kao socijalistička

država. Ovdje se može govoriti samo o potpunom bankrotu revizionizma, dakle propasti jedne ideologije koja negira osnovne principe naučnog socijalizma.

Revizija kapitalizma u bivšem Sovjetskom savezu donijela je sobom i veoma izražene oblike kolonijalnog ugnjetavanja, i to ne samo prema zemljama u razvoju nego i prema bivšim sovjetskim republikama. Neposredna posljedica toga su prijetnje ratom i vodjenje nepravednih ratova Moskovske centrale protiv nacionalnooslobodilačkih pokreta u bivšim sovjetskim republikama.

To sve upućuje na opravdanost brige kineskih komunista kada je bilo pitanje da li će se KP SSSR-a otrgnuti od puta u sunovrat kapitalističkog barbarstva. Polemika o generalnoj liniji je jedan dokumenat o njihovom drugarskom naporu za odbranu izvornih principa marksizma-lenjinizma, i služiće svjetskom radničkom i komunističkom pokretu utoliko više kao orijentir. Jer, epiha imperijalizma traje još i danas.

Veoma značajno mjesto u toj polemici zauzima pitanje Jugoslavije. Kakav značaj ima pitanje karaktera države Jugoslavije danas, kada ona više ne postoji?

To pitanje je prvenstveno značajno po tome što su dramatične društvene promjene u Jugoslaviji, u analiziranom razdoblju, u prvom redu slom socijalističke revolucije 1948, postavile osnovu za izbijanje jugoslovenskog rata 1991. Vladajuća oligarhija, sa J. B. Titom na čelu, se za "šaku dolara" stavila u službu imperijalizma. Nakon likvidacije KPJ napustila je ona izvorne ideje socijalističke revolucije i proleterskog imperijalizma, a umjesto toga krenula u reviziju kapitalizma posebnog tipa i oživljavanje sitnoburžoaskog nacionalizma. Jedna od osnovnih posljedica tih promjena jeste uspostavljanje nacionalnih političkih birokratija, koje snose odgovornost i za oživljavanje nacionalnog ugnjetavanja. Od 1948. jugoslovensko društvo je sistematski vodjeno prema nacionalnom podvajanju, ne zbog ideologije komunizma (jer ona stoji na principu internacionalizma), nego baš protiv komunizma. Što su više iz toga društva uklanjani elementi socijalističkog i komunističkog (iako je Titova vrhuška izdala socijalizam, nije ona smjela sebi da dozvoli naglo ukidanje nekih socijalnih dostignuća, preko kojih je ona sebi pravila socijalističku legitimaciju), sve dublja je bila priprema za veliki predstojeći ratni obračun u koji su uvučeni jugoslovenski narodi.

Temeljni i neposredni uzročnik rata je velikosrpski memorandumski koncept u čiju se realizaciju upregla najspremnija, najodlučnija i najjača politička i vojnička snaga bivše Jugoslavije.

Partija rada smatra da naši narodi jedino vlastitim naporima mogu doći do trajnog mira na prostoru bivše Jugoslavije. Prvenstveni zadatak radničke klase i napredne

inteligencije u bivšim jugoslovenskim republikama jeste borba protiv pojava reakcionarnog nacionalizma u svojoj naciji i solidarnost sa narodima koji se bore za nacionalnu i socijalnu slobodu.

Pored toga što jugoslovenski revizionisti nijesu mogli a niti htjeli da pravilno riješe nacionalno pitanje, doveli su oni Jugoslaviju u polukolonijalni položaj. Poslije 1948. Jugoslavija je svoj ekonomski razvitak bazirala na izdašnoj pomoći sa Zapada. To je bila cijena izdaje Revolucije. Krajem osamdesetih godina, uslijed promjena strategije Zapada prema ulozi Jugoslavije, kao saboteru antiimperijalističke borbe, dolazi do produblivanja ekonomske krize, praćenom i krizom političkog sistema. Godine 1981. prelazi inostrano zaduženje Jugoslavije iznos od 20 milijardi \$. Uz lagano variranje taj iznos ostaje skoro na istom nivou, iako je Jugoslavija u roku od šest godina odplatila iznos od otprilike 30 milijardi \$. Danak imperijalizmu, plaćen pljačkom od strane domaće buržoazije u znatnoj je mjeri doprinio osiromašenju radništva, seljaštva i srednjih slojeva. Radništvo izvodi masovne štrajkove širom zemlje. Radnička borba, iako u uslovima organizacione neobjedinjenosti, se tako razvila da se radnički zahtjevi nijesu ograničavali samo na ekonomskim, nego su sve više poprimali i politički karakter. Revizionistički Savez "komunista" Jugoslavije (SKJ), nije više raspolagao mogućnostima da opet, po ko zna koji put, prevede buntovno radništvo žedno preko vode. Takozvanim komunistima iz njegovih rukovodećih redova padaju konačno maske i oni otvoreno zastupaju nacionalističke pozicije i stupaju u akciono jedinstvo sa reakcionarnim nacionalističkim snagama i neofašistima. Njegov izdanak, SK - Pokret za Jugoslaviju, uzima čak direktno učešće u agresiji na Hrvatsku i BiH, i time, nadajmo se po posljednji put, označava više nego jasni bankrot jugoslovenskog revizionizma.

Partija rada predstavlja nastavak revolucionarne težnje cjelokupne radničke klase, osiromašenog seljaštva kao i radno-stvaralačke inteligencije društva bivše Jugoslavije u borbi za nacionalno i socijalno oslobađanje, istinski, naučni socijalizam i stvaranje društvene zajednice (u AVNOJ-evskim granicama) na bazi potpune ravnopravnosti i demokratije svih naroda Jugoslavije.

Vlado Dapčević

Beograd, maj 1995.

Da li je SFR Jugoslavija socijalistička zemlja?

Treći komentar pri otvorenom pismu CK KP SSSR-a

Redakcije: "Renmin Ribao (Narodne novine) i časopisa "Hongqi" (Crvena zastava)

(26. septembar 1963.)

Zavod za literaturu na stranim jezicima

Peking, 1963.

Da li je Jugoslavija socijalistička država?

Ovo pitanje se ne odnosi samo na to kako prosuditi karakter države Jugoslavije, nego i na pitanje koji je to najzad put kojeg treba da slijede socijalističke zemlje: da li one treba da slijede put Oktobarske revolucije i da socijalističku revoluciju vode do kraja ili, pak, jugoslovenski put i restauraciju kapitalizma. To pitanje se odnosi i na to, kako treba konačno gledati na Titovu kliku; da li kao na bratsku partiju i na snagu usmjerenu protiv imperijalizma, ili kao na izdajnika internacionalnog komunističkog pokreta i pomagača imperijalizma.

Po tom pitanju postoje u osnovi različita mišljenja između rukovodilaca KP SSSR-a sa jedne i nas, kao marksista-lenjinista širom svijeta, sa druge strane.

Marksisti-lenjinisti čitavog svijeta su shvatanja da Jugoslavija nije socijalistička država. Vodeća grupa Saveza komunista Jugoslavije je izdala marksizam-lenjinizam i jugoslovenske narode; ona je izdajica internacionalnog komunističkog pokreta i sluga imperijalizma.

Rukovodioci KP SSSR-a, pak, zastupaju mišljenje da je Jugoslavija socijalistička država. Prema njima, Savez komunista Jugoslavije stoji na osnovama marksizma-lenjinizma, on je bratska partija i snaga koja je usmjerena protiv imperijalizma.

U otvorenom pismu KP SSSR-a od 14. jula Jugoslavija biva označena kao "socijalistička država", a Titova klika proglašena za "bratsku partiju koja stoji na kormilu državnog rukovodstva". Drug Hruščov je pri njegovoj najranijoj posjeti Jugoslaviji održao puno govora, pri kojima je on smokvin list kojim su se rukovodioci KP SSSR-a po tom pitanju pokrivali potpuno odbacio i time učinio da naše pravo stanovište još jasnije izađe na vidjelo.

Prema Hruščovljevom mišljenju, Jugoslavija je ne samo socijalistička država, nego "napredna" socijalistička država. U njoj se "ne mlata prazne fraze o revoluciji" nego se "konkretno izgrađuje socijalizam"; "razvoj" Jugoslavije predstavlja konkretan prilog ukupnom internacionalnom revolucionarnom radničkom pokretu^[1] i njemu se čini da je ta stvar veoma zadivljujuća i vrijedna kopiranja.

U Hruščovljevim očima su rukovodioci KP SSSR-a i Titova klika ne samo "klasna braća" nego takodje "kroz predstojeći zajednički cilj saveznička braća". Rukovodioci KP SSSR-a su "pouzđani i vjerni saveznici" Titove klike.^[2]

Prema Hruščovljevom gledištu reklo bi se da je on kod Titove klike našao istinski "marksizam-lenjinizam". Kada se u otvorenom pismu CK KP SSSR-a kaže da "između KP SSSR-a i SKJ još postoje razlike u mišljenjima u nizu principijelnih ideoloških pitanja", to predstavlja čisto licemjerstvo. Sada Hruščov za Titovu kliku kaže: "Mi imamo jednu te istu ideologiju i prepuštamo se jednoj te istoj teoretskoj liniji" i da obje strane stoje na osnovama "marksizma-lenjinizma".^[3]

Time je Hruščov odbacio izjavu iz 1960 godine.

U toj izjavi se kaže:

"Komunističke partije su jednodušno osudile jugoslovensku varijaciju internacionalnog oportunizma, koja predstavlja sažeti izraz 'teorija' modernog revizionizma".

"Rukovodioci Saveza komunista Jugoslavije, koji su izdali marksizam-lenjinizam proglašivši ga zastarjelim, suprotstavili su se Deklaraciji iz 1957. svojim antilenjinističkim, revizionističkim programom".

Rukovodioci SKJ su svoju zemlju "putem tzv. pomoći od strane američkih i drugih imperijalista napravili zavisnom i time prouzročili opasnost da jugoslovenski narod izgubi svoje, u herojskoj borbi dostignute revolucionarne tekovine".

"Jugoslovenski revizionisti vode spletkaroški posao protiv socijalističkog lagera i svjetskog komunističkog pokreta... oni razvijaju aktivnost koja treba da prekine jedinstvo svih miroljubivih snaga i država".

U toj izjavi sve je potpuno jasno i razgovijetno izraženo, ali rukovodioci KP SSSR-a ipak kažu: "Na osnovu izjašnjenja iz 1960 mišljenja smo da je Jugoslavija socijalistička zemlja".^[4] Voditi ovakve govore znači nedostatak osnovnog nivoa.

Mi bi smo upitali:

Može li postojati "socijalistička država" koja bi se, kako se to u objašnjenju kaže, dala voditi teorijom varijacije internacionalnog oportunizma odnosno modernog revizionizma?

Može li postojati "socijalistička država" koja je, kako je to u izjavi rečeno, izdala marksizam-lenjinizam i koja se postavila nasuprot čitavom internacionalnom komunističkom pokretu?

Može li postojati "socijalistička država" koja, kako se to u izjavi kaže, razvija djelatnost u smislu razbijanja jedinstva svih miroljubivih snaga i država?

Može li postojati "socijalistička država" koja se od strane imperijalizma, sa SAD na čelu, daje dobiti milijardama US dolara?

To je zaista čudna priča, kakva se do sada još nije čula.

Izgleda da je drug Toljati nešto malo otvoreniji nego drug Hruščov. Toljati je neuvijeno rekao da bi stanovište od 1960 godine naspram Titove klike moglo biti "pogrešno".^[5] Ako Hruščov već pokušava da rehabilituje Titovu kliku, trebao bi biti barem nešto iskreniji i ne nabacivati se istovremeno kao zastupnik te izjave.

Da li su zaključci po jugoslovenskom pitanju u izjavi pogrešni i da li trebaju biti poništeni? Toljati kaže: Oni su pogrešni, moraju se poništiti. Faktički to isto kaže i Hruščov. Mi kažemo: oni su ispravni i ne smije se od njih ni u kom slučaju odstupiti. To isto smatraju i sve bratske partije koje se čvrsto drže marksizma-lenjinizma i koje brane izjašnjenje od 1960 godine.

Rukovodioci KP SSSR-a su mišljenja, da se mi, kada ovako djelujemo, kačimo na "jednu vrstu šablona", na "vučje zakone kapitalističkog svijeta",^[6] da mi hoćemo "Jugoslaviju izbaciti iz socijalizma".^[7] Oni su mišljenja da svako ko smatra da Jugoslavija nije socijalistička država "ne vodi računa o činjenicama" i zapada u grešku "subjektivizma".^[8] Sa druge strane, oni zatvaraju oči i spremno smatraju da je Jugoslavija socijalistička država, a to je zaključak koji je, po njima, izvучen "iz objektivnih zakona i polazeći od marksističko-lenjinističkog učenja", pri "korjenitoj analizi stvarnosti".^[9]

Kakvi su onda stvarni odnosi u Jugoslaviji?

Do takvih zaključaka se onda konačno dolazi kada se, polazeći od objektivnih zakonitosti i marksističko-lenjinističkog učenja, temeljno analizira stvarnost u Jugoslaviji?

Mi ćemo se dalje upustiti u rješavanje tog pitanja

Razvoj privatnog kapitalizma u jugoslovenskim gradovima

Jedan od argumenata, koji je iznio Hruščov da bi Jugoslaviju prikazao kao socijalističku državu, bio je taj da tamo ne postoji privatni kapital, privatni preduzimači i kapitalisti.

Da li stvari stvarno tako stoje? Ne.

Činjenica je da u Jugoslaviji postoji puno privatnog kapitala i puno privatnih preduzeća i da se ona brzo razvijaju.

Uopšteno uzevši, situacija u socijalističkim zemljama je takva da nakon preuzimanja vlasti od strane proletarijata u relativno dužem vremenskom periodu opstaju različiti sektori narodne ekonomije, a među njima i privatnokapitalistički sektor. To nije uopšte začudjujuće. Pitanje je samo kakvu politiku sprovodi država prema privatnokapitalističkoj ekonomiji, da li se ta politika sastoji u tome da se privatnokapitalistička ekonomija iskoristi, ograniči, preobrazi i likvidira, ili da se ostavi raspuštena, podpomognuta i unaprijedjena. To je jedan važan znak da bi se utvrdilo da li se neka država razvija u pravcu socijalizma ili kapitalizma.

Titova klika ide po tom pitanju u suprotnom smjeru od socijalizma. Socijalne reforme koje je Jugoslavija već u ranim poslijeratnim godinama sprovela nijesu bile sasvim temeljite. Politika Titove klike, od vremena njihove otvorene izdaje, nije na to usmjerena da se privatni kapital i privatna preduzeća transformišu i ukinu, nego da se podrže i razviju.

Godine 1953 izdala je Titova klika odredbe prema kojima "grupe građana" imaju pravo da "osnivaju preduzeća" i "zapošljavaju radnu snagu". Iste godine izdala je Titova klika zakon, koji daje pravo privatnim licima da mogu kopovati određenu svojину državno-ekonomskih organizacija.

Godine 1956 naložila je Titova klika lokalnim vlastima da podupiru privatni kapital u poreznoj politici i sličnom.

Godine 1961. Titova klika je utvrdila da privatna lica imaju pravo kupovine deviza.

Godine 1963. je politika razvoja privatnog kapitala od strane titove klike bila učvršćena u njihovom ustavu. U tom ustavu je regulisano da privatna lica u Jugoslaviji smiju organizovati preduzeća i zapošljavati radnu snagu.

Uz podršku titove klike iznikoše u jugoslovenskim gradovima privatna preduzeća i privatni kapital kao pečurke posle kiše.

Prema podacima službenog "Statističkog priručnika Jugoslavije za 1963. godinu" koji izlazi u Beogradu, postoji u Jugoslaviji preko 115. 000 privatnih "zanatskih radnji". Vlasnici mnogih tih privatnih radnji ,ipak, nijest samo "zanatlije" , nego tipični privatni kapitalisti.

Titova klika je priznala da, i ako privatni vlasnici prema zakonu smiju zaposliti najviše pet radnika, postoje mnogi koji zapošljavaju deset do petnaest puta više radnika, a neki čak "500 do 600 radnika".^[10] Godišnji obrt nekih takvih predtzeća iznosi preko 100 miliona dinara.^[11]

Jugoslovenski list "Politika" od 07. dec. 1961. daje na uvid da su ti privatnici često "vlasnici velikih preduzeća". "Teško se daje utvrditi koliko daleko dosiježe mreža, koju su ti privatnici razapeli i koliko radnika oni zapošljavaju. Prema zakonu oni imaju pravo da zaposle pet radnika. Ljudi koji imaju uvida u takve stvari, smatraju da su tih pet ljudi u stvari nadzornici rada kojima su osim toga i 'podnadzornici' podređeni". "Ti nadzornici su najčešće ljudi, koji sami ne rade, nego izdaju naredjenja, razradjuju planove, voze se autom od jednog do drugog preduzeća i potpistju ugovore."

Prema profitima koje ti privatnici izvlače iz njihovih preduzeća takodje je očigledno da oni nijesu ništa drugo nego stoprocentni kapitalisti. Jugosloveniski časopis "Svet" piše 9. dec. 1961. godine: "Mjesečni dobit nekih privatnih zanaatlija dostiže jedan milion dinara." Časopis "Večernje novosti" iz Beograda izvještava 20. dec. 1961. da u Beogradu postoje "116 privatnih preduzimača sa godišnjim prihodom u prošloj godini većim od 10 miliona dinara". Poneki preduzimači "zarade u jednoj godini oko 70 miliona dinara", što prema zvaničnom kursu iznosi skoro 100.000 \$.

U jugoslovenskim gradovima postoje ne samo privatni industrijski pogoni, privatne uslužne radnje, privatna trgovina nekretninama i privatni autoprevoznici, nego čak i zelenaši, koji bivaju nazivani "privatnim bankarima". Takvi zelenaši nastupaju sasvim otvoreno i daju oglase u listovima kao na primjer sljedeći: "Dajem zajam od 300.000 din. na tri mjeseca. Iznos povratnog plaćanja: 400.000 din. Kaucija je potrebna".^[12]

To su sve nepobitne činjenice.

Mi bi smo htjeli onima, koji se trude da rehabilituju Titovu kliku, da postavimo pitanje: ako ne biste htjeli da namjerno prevarite ljude, kako se možete uporno držati mišljenja da u Jugoslaviji ne postoji privatni kapital, privatni preduzimači i kapitalisti?

Kapitalizam preplavljuje jugoslovensko selo

Analizirajmo sada i situaciju na jugoslovenskom selu.

Da li i tamo, kako to Hruščov smatra, kapitalisti više ne postoje?

Ne, činjenice ukazuju na nešto sasvim drugo.

Da je Jugoslavija preplavljena kapitalizmom pokazuje se još jasnije na primjeru sela.

Marksizam-lenjinizam nas uči tome, da zasebne, kao i sitno-proizvodjačke ekonomije iz časa u čas, iz dana u dan, radjaju kapitalizam. Tek sa kolektivizacijom može se zemljoradnja dovesti na put socijalizma.

Staljin ukazuje da: "Lenjin kaže, da ukoliko na selu individualna seljačka zemljoradnja odnosi prevagu, utoliko će do pojave kapitalista i kapitalizma, što znači opasnost od restauracije kapitalizma. Naravno da se onda toliko dugo, dok takva opasnost postoji, o pobjedi socijalističke izgradnje u našoj zemlji ne može ozbiljno govoriti,"^[13]

Po tom pitanju Titova klika je krenula kursom, koji je socijalizmu potpuno suprotan.

U prvim poslijeratnim godinama u Jugoslaviji je sprovedena reforma zemljišta i osnovan je izvestan broj seljačkih radnih zadruga. Ali ekonomija kulaka nije u bitnome bila dodirnutu.

Godine 1951 Titova klika je javno stavila do znanja da se odstupa od puta kolektivizacije zemljoradnje i da otpočinje rasformiranje seljačkih radnih zadruga. To je bio vrlo značajan korak, sa kojim je Titova klika otpočela izdaju socijalizma. Do kraja 1953 opao je broj tadašnjih zadruga sa oko 6.900 iz 1950 na oko 1.200. Godine 1960 je taj broj iznosio samo 147. Jugoslovenska sela su pružala sliku masovnog pojedinačnog privredjivanja.

Titova klika je sasvim otvoreno izjavila da je kolektivizacija u Jugoslaviji, neizvodljiva. Oni su se razbacivali klevetničkim otrovom kao: "kolektivizacija i oduzimanje zemljišta je jedno te isto"^[14] i tumačili kolektivizaciju kao put da se "kulačenje i siromaštvo seljaka, po mogućstvu, što duže održi".^[15]

Titova klika daje čak i svoju besmisleni saglasnost da se razvoj zemljoradnje odvija "na osnovama slobodne konkurencije različitih ekonomskih snaga".^[16]

Za vrijeme rasformiranja mnogih seljačkih radnih zadruga Titova klika je, u cilju podsticanja razvoja kapitalizma u zemlji, od 1953 donijela, jedan za drugim, niz

zakona i odredbi, kojima se na selu garantuje sloboda trgovine sa posjedom i zemljom, kao i davanje zemlje u najam; odobrava najam radne snage, ukida planski otkup poljoprivrednih proizvoda i uvodi slobodnu trgovinu sa njima.

Kroz tu politiku su snage kapitalizma na selu vrlo brzo preovladale, a klasne razlike su postajale sve oštrije. To je bio vrlo važan faktor u restauraciji kapitalizma od strane Titove klike. Klasna podvajanja na selu se u suštini izražavaju u procjenama odnosa prema vlasništvu nad zemljom. Slavko Komar, nekadašnji rukovodilac jugoslovenskog sekretarijata za zemljoradnju i šumarstvo, morao je da potvrdi da su 70% zemljoradnika 1959 posjedovali manje od pet hektara zemlje i da se u rukama tih siromašnih seljaka nalazi samo 43% od ukupne obradive zemlje iz privatnog vlasništva. Istovremeno bogatim seljačkim dobrima sa preeko osam hektara zemlje, koje inače čine 13% od ukupnih seljačkih domaćinstava, pripada 33% od ukupne obradive površine koja se nalazi u privatnom posjedu. Komar je dalje morao priznati da oko 10% seljačkih domaćinstava godišnje kupuju ili prodaju zemlju.^[17] Seljačka domaćinstva, koja su morala prodati svoju zemlju, velikim dijelom su iz grupe siromašnih seljaka.

Koncentracija zemljišta je u stvarnosti svakako mnogo lošija nego što to gornji podaci govore. Kao što "Borba", glasilo Titove klike, od 19. juna 1963 izvještava, da samo u jednom srezu "hiljade seljačkih gazdinstava posjeduju zemlju čija veličina daleko premašuje zakonom određenu gornju granicu od 10 hektara". U opštini Bijeljina "postoje 500 gazdinstava koja posjeduju zemljište u veličini između 10 i 30 hektara". A to nijesu jedini slučajevi.

Klasno raslojavanje na selu se dalje ogleda i kroz veliku razliku u posjedu tegleće stoke i poljoprivrednih mašina. U pokrajini Vojvodini, važnoj žitorodnoj oblasti, 55% od ukupno 308 hiljada seljačkih gazdinstava nemaju tegleću stoku. 40,7% svih seljačkih gazdinstava u toj oblasti, koja obrađuju manje od dva hektara zemlje, posjeduju samo 4,4% od svih postojećih plugova, što u prosjeku znači: na 20 gazdinstava samo jedan plug. Nasuprot tome, bogati seljaci iz te pokrajine posjeduju ne samo plugove i konjska kola, i to u velikom broju, nego i preko 1.300 traktora i mnoge druge poljoprivredne mašine.^[18]

Klasno raslojavanje na selu pokazuje se takodje i na razvoju sistema rada za nadnicu i drugim oblicima kapitalističke eksploatacije.

Iz izvještaja jugoslovenskog nedeljnog lista "Komunist", od 7. februara 1958, proizilazi da su u 1956 godini 53% gazdinstava u Srbiji, koja imaju u posjedu preko osam hektara zemlje, zapošljavali nadničare.

Slavko Komar je 1962 rekao, da posjedi nekih gazdinstava u posljednjim godinama "postaju sve snažnija, ali ne kroz njihov sopstveni rad, nego kroz prihode iz njihovog djelovanja kao što su: trgovina na crno, prerada sopstvenih kao i tuđih proizvoda, pravljenje alkohola na crno, zatim kao posjedovanje više od zakonski utvrđene granice od 10 hektara ukupnog zemljišta, kroz kupovinu ili još češće kroz najam, kroz tobožnju podjelu porodičnog posjeda zemlje, kroz prisvajanje ili prikrivanje zemlje u zvaničnom posjedu; dalje kroz nabavku traktora uz pomoć špekulanata i kroz eksploataciju sitnog seljaštva iz susjedstva, koji im sa njihovim mašinama obrađuju polje".^[19]

"Borba" od 30. avgusta 1962 utvrđuje da "takozvani dobrodušni proizvođač... uzima od drugih zemlju u najam, zapošljava radnu snagu i iskusan je trgovac... Takvi ljudi nijesu proizvođači nego preduzimači. Oni zapošljavaju radnu snagu, dok oni sami vode samo nadzor oko poljskih radova i bave se trgovinom".

U jugoslovenskim selima tjeraju zelenaši njihovu prljavu rabotu tako da pozajmna kamata često prekoračuje 100 procenata. Postoje takodje i ljudi koji iskorišćavaju težak položaj nezapošljenih, monopolišu tržištem rada i eksploatišu nezapošljene.

Mnogi siromašni seljaci, koji su ostali bez zemlje i drugih sredstava za rad, mogu živjeti samo od prodaje vlastite radne snage. Prema podacima lista "Politika" od 20. avgusta 1960 70% od novčanih zarada svih seljačkih familija u Jugoslaviji, sa manje od dva hektara zemlje, potiču od prodaje njihove radne snage. Ti seljaci su na različite načine i u bescijenje eksploatisani i žive u najvećem siromaštvu.

Činjenice ukazuju da eksploatatorska klasa ima dominantno mjesto u jugoslovenskoj poljoprivredi.

Centrani komitet KP SSSR-a pokušava, u svom otvorenom pismu, prikazati Jugoslaviju kao socijalističku državu navodeći da je "socijalistički sektor" u jugoslovenskom selu porastao sa 6% na skoro 15%. Žalosno je, ali i sa tako bijednim procentualnim udjelom ne može se taj sektor računati kao socijalistički.

U tih 15%, koje rukovodioci KP SSSR-a nazivaju "socijalistički sektor", ne spada ništa drugo do, od strane Titove klike pospješenih zemljoradničkih organizacija, kao što su "gazdinska dobra" i "opšta udruženja poljoprivrednika".

Ali ta takozvana gazdinstva su u svom pravom karakteru kapitalistička dobra. Takozvana opšta udruženja poljoprivrednika su u stvarnosti jedna vrsta kapitalističke organizacije koja se uglavnom bavi trgovinom zapošljenih. Te organizacije, ne samo da nijesu dodirnule privatno vlasništvo nad zemljom, nego idu uglavnom u pravcu razvoja kulačke ekonomije.

U brošuri izdatoj u Beogradu "Problemi poljoprivrede u Jugoslaviji" konstatuje se: "Gledano sa njihovog sadašnjeg položaja i uloge", opšta udruženja "nemaju nikakav značaj u smislu socijalističkog preobražaja poljoprivrede i sela. One ne smjeraju narošito ka tome da ostvare socijalističke osnove na selu, nego više razvoju i unaprijedjivanju kapitalističkih faktora. U nekim slučajevima te zadruge postaju savezi kulaka".

Titova klika garantuje "opštim udruženjima poljoprivrednika" monopol za otkup poljoprivrednih proizvoda od seljaka. Ta tzv. udruženja koriste svoje pravo monopola i mogućnost nekontrolisane promjene cijena poljoprivrednih proizvoda, ogromnu špekulaciju unutar njihovog trgovačkog djelovanja i eksploatišu seljake. Kada je 1958 Jugoslavija imala lošu žetvu, udruženja i druge trgovačke organizacije, iskoristile su priliku da podignu prodajne cijene poljoprivrednih proizvoda. A kada je 1959 godine žetva bila bolja, onda su udruženja raskinula potpisane otkupne ugovore sa seljacima i smanjili otkup, pri čemu im nije smetalo što su neotkupljeni poljoprivredni prinosi morali propadati.

"Opšta udruženja poljoprivrednika" i "gazdinstva" zapošljavaju mnoge najamne ranike, odnosno nadničare, i iskorišćavaju ih. Prema "Statističkom godišnjaku FNRJ" za 1962 zapošljavala su različita "udruženja" u 1961 godini preko 100 hiljada stalno zapošljenih radnika, a povrh toga još i nadničare u ogromnom broju. Kao što se može vidjeti iz jugoslovenskog časopisa "Rad", ti nadničari bivaju "često na najbrutalniji način eksploatisani (sa trajanjem radnog dana i do 15 sati), a njihova zarada je pri tome obično krajnje niska".

Kao što se vidi, poljoprivredne organizacije tzv. "socijalističkog sektora" su ništa drugo nego kapitalistička poljoprivredna preduzeća.

Siromašne seljake opljačkati i razviti kapitalističke farme – to je osnovna politika Titove klike u poljoprivredi. Tito je već 1955 rekao: "Mi ne napuštamo misao da jednog dana u Jugoslaviji na neki način objedinimo mala seljačka preduzeća... U SAD je to već uradjeno. Mi moramo po tom pitanju naći neko rješenje".

Da bi se išlo kapitalističkim putem, objavila je Titova klika 1959 "Zakon o korišćenju zemljišta", koji predviđa da, ako pojedini seljaci svoju zemlju ne mogu da obraduju na odgovarajući način, onda ta zemlja može biti uzeta od strane "Opštih udruženja poljoprivrednika" ili "gazdinstava" na "prinudno upravljanje". To u stvarnosti znači razvoj kapitalističkih farmi kroz oduzimanje zemljišta siromašnim seljacima i prinudni način objedinjavanja imanja. To je, sasvim jasno, put kapitalističke poljoprivredne ekonomije.

Staljin je u vezi prelaza sa sitne seljačke ekonomije ka velikoj poljoprivrednoj ekonomiji rekao: "Ovdje imamo dva puta, kapitalistički i socijalistički put, put naprijed ka socijalizmu i put nazad ka kapitalizmu". "Jer šta znači povratak ka pojedinačnoj ekonomiji i obnavljanje kulačenja? To znači ponovno stvaranje kulačkog jarma, eksploataciju seljaka kroz kulačenje i davanje moći kulacima. Ali može li se kulačenje obnoviti i istovremeno održavati sovjetska vlast? Ne, to se ne može. Obnavljanje kulačenja mora da vodi stvaranju moći kulaka i likvidiranju sovjetske vlasti, i shodno tome ono vodi ka stvaranju gradjanske vlade. Stvaranje gradjanske vlade mora voditi ponovnom uspostavljanju veleposjednika i kapitalista, i obnavljanju kapitalizma."^[20] Put kojim je jugoslovenska poljoprivreda išla u poslednjih dvanaest godina, upravo je put ka ponovnom uspostavljanju kapitalizma.

Sve su to nepobitne činjenice.

Mi bismo upitali sve one koji nameravaju rehabilitovati Titovu kliku: Ako vi nećete namjerno da pravite od ljudi budale, kako možete tako tvrdoglavo tvrditi da u Jugoslaviji ne postoje kapitalisti?

Vitoperenje socijalističke narodne ekonomije ka kapitalističkoj ekonomiji

Obnova kapitalizma u Jugoslaviji pokazuje ne samo činjenicu da je privatni kapitalizam preplavio grad i selo. Još bitnije je to, da je karakter "državnih" preduzeća, koja igraju odlučujuću ulogu u Jugoslovenskoj ekonomiji, već izvitoperen.

Ekonomski sistem, takozvano "radničko samoupravljanje", uvedeno od strane Titove klike, je državni kapitalizam svoje vrste. To nije državni kapitalizam pod uslovima diktature proletarijata, nego državni kapitalizam pod uslovima diktature birokratsko-kompradorske buržoazije u koju se, kroz djelovanje Titove klike, izrodila diktatura proletarijata. Sredstva za proizvodnju pod sistemom "radničkog samoupravljanja" ne pripadaju jednom ili većem broju kapitalista, nego su u stvarnosti vlasništvo jedne birokratsko-kompradorske buržoazije Jugoslavije novog tipa, koju čine visoki funkcioneri i direktori, a čiji je reprezent Titova klika. Zloupotrebljavajući ime države, od SAD - imperijalizma zavisna i uvijajući se u "socijalistički" mantilčić, ta birokratsko-kompradorska buržoazija opljačkala je vlasništvo naroda. U stvarnosti je takozvano "radničko samoupravljanje" sistem nemilosrdnog eksploatisanja pod vlašću birokratsko-kompradorskog kapitala.

Od 1952 Titova klika je izdala čitav niz zakona, kojima je "radničko samoupravljanje" bilo uvedeno u svim državnim preduzećima i fabrikama, rudnicima, saobraćaju i transportu, trgovini, poljoprivredi, šumarstvu i komunalnim preduzećima. Suština "radničkog samoupravljanja" sastoji se u tome da ta preduzeća budu predata "radničkim kolektivima", koji u svakom preduzeću djeluju nezavisno, samostalno

kupuju sirovine, određuju vrstu, obim proizvodnje i cijenu njihovih proizvoda koje sami iznose na tržište, određuju sopstvene platne liste i raspodjelu jednog dijela profita. Jugoslovenske objave određuju dalje, da preduzeća imaju pravo kupovine nekretnina, prodaje, unajmljivanja i davanja pod najam.

U preduzećima pod "radničkim samoupravljanjem" su, kako to Titova klika smatra, odnosi prema vlasništvu "viši oblik socijalističkog vlasništva". Prema njihovim tvrdnjama pravi socijalizam je moguće izgraditi samo uz pomoć "radničkog samoupravljanja".

To nije ništa drugo nego lažljivo blebetanje.

Teoretski posmatrano, a to je poznato svakome ko razumije nešto o marksizmu, rješenja kao tzv. "radničko samoupravljanje" i "fabrike radnicima", nikada nijesu bila marksistička rješenja, nego su postavljena od anarhističkih sindikalista, građanskih socijalista, od oportunističkih i revizionista starog kova.

"Teorija" o tzv. "samoupravljanju radnika" i "fabrike radnicima" je upravo suprotnost osnovnim principima marksizma o socijalizmu. "Teorije" ovakvih vrsta su već odavno od strane klasika marksizma bez pogovora opovrgnute.

Marks i Engels u "Komunističkom manifestu" ukazuju: "Proletarijat će svoju političku vlast iskoristiti za to da od buržoazije sve više i više oduzme kapital i sva sredstva za proizvodnju u rukama države... centralizuje..."

Engels je u "Anti-Duhring"-u napisao: "Proletarijat preuzima državnu vlast i pretvara najprije sredstva za proizvodnju u državno vlasništvo".

Proletarijat koji je osvojio političku moć mora koncentrisati sredstva za proizvodnju u rukama državne vlasti pod diktaturom proletarijata. To je osnovni princip socijalizma. Poslije Oktobarske revolucije, u najranijem periodu sovjetske vlasti, neki ljudi su se zauzimali da se fabrike predaju "proizvodjačima", tako da bi oni mogli direktno "organizovati proizvodnju"; Lenjin je kritikovao takvo shvatanje veoma oštro i ukazao na to da je ovakav prijedlog u stvari usmjeren protiv diktature proletarijata.

Lenjin pogadja srž stvari: "Svako neposredno ili posredno legalizovanje posjedovanja pojedinih preduzeća ili grana privrede od strane radnika, svako neposredno ili posredno legalizovanje njihovog prava da oslabe ili spriječe direktive državne vlasti, predstavlja najveće izopačenje osnovnih principa i potpuno napuštanje socijalizma".^[21]

Iz toga je očigledno, da tzv. "radničko samoupravljanje" nema uopšte ništa zajedničkog sa socijalizmom.

U stvarnosti "radničko samoupravljanje" Titove klike ne pruža radnicima "samoupravljanje"; ono je samo manevar za obmanu.

Preduzeća pod "radničkim samoupravljanjem" nalaze se, zapravo, u kandžama nove birokratsko-kompradorske buržoazije, predstavljenu kroz Titovu kliku. Ta klika kontroliše vlasništvo i personal preduzeća, i uzima im daleko veći dio od proizvodnog prinosa.

Putem banaka Titova klika kontroliše kredite u čitavoj zemlji, kao i investicione fondove, protok kapitala svih preduzeća i nadgleda njihove finansije.

Titova klika se dokopava prihoda tih preduzeća na najrazličitije načine, kao npr. kroz oporezivanje i plaćanje kamata. Prema podacima iz "Izveštaja saveznog izvršnog vijeća Jugoslavije za 1961 godinu" na taj način biva oduzeto od preduzeća otprilike tri četvrtine njihovih neto primanja.

Titova klika otima za sebe narodne plodove rada, prije svega da bi podmirili svoje ekstravagandne troškove, da održe svoj reakcionarni režim, za jačanje aparata za ugnjetavanje naroda i za plaćanje danka imperijalistima vraćanjem kredita i plaćanjem kamata.

Titova klika kontroliše preduzeća i preko direktora. Direktori bivaju angažovani, tobože, od strane preduzeća, ali u stvarnosti su postavljeni od strane Titove klike i vrše funkciju agenta birokratsko-kompradorske buržoazije u tim preduzećima.

U preduzećima pod tzv. "radničkim samoupravljanjem" odnos između direktora i radnika je, u stvarnosti, odnos između poslodavca i namještenika, tj. između eksploatatora i eksploatisanog.

Prema tome, kako stvari stoje, direktori imaju pravo da odrede plan proizvodnje i pravac razvoja preduzeća, da raspoložu sredstvima za proizvodnju, da odlučuju o raspodjeli dobiti preduzeća, zapošljenju ili otpuštanju radnika i da preglasaju zaključke "radničkih saveta" .

Jugoslovenska štampa sadrži dovoljno materijala da bi se dokazalo da su "radnički saveti" samo formalnost, vrsta "glasačke mašine" i da se u preduzećima "čitava vlast koncentriše u rukama direktora".

Budući da direktori fabrika raspolažu sredstvima za proizvodnju i podjelom prihoda preduzeća, njima je moguće, uz pomoć različitih povlastica, da za sebe otimaju plodove rada radnih ljudi.

Titova klika je sama priznala da je u preduzećima ne samo razlika u platama između direktora i radnika veoma velika, nego i da su udjeli u podjeli dobiti različiti. U nekim preduzećima je udio u dobiti koji biva podijeljen na direktore i više službenike četrdeset puta veći od dijela koji pripadne radnicima. "U nekim preduzećima je suma premija, koje bivaju podijeljene na grupu rukovodećih funkcionera, tačno tolika koliko iznosi platna suma koja stoji na raspolaganju čitavom kolektivu".^[22]

Direktori preduzeća koriste takodje svoje povlastice, da bi pod najlukavijim izgovorom došli do velikih primanja. Podmićivanja, pronevjere i krađe su još veći izvor prihoda za direktore.

Široke mase radnika žive u siromaštvu. Njima nije osigurano radno mjesto. Zatvaranjem preduzeća ostaju mnogi radnici bez posla. Prema službenim podacima, broj nezapošljenih dostigao je u februaru 1963 339.000, što znači otprilike 10% od ukupnog radnog stanovništva. Osim toga, mnogi radnici odlaze svake godine u inostranstvo u potrazi za poslom.

Jugoslovenska novina "Politika" od 25 septembra 1961 potrdjuje: "Između nekih radnika i službenika postoji vrlo veliki jaz; ovi prvi smatraju druge za 'birokrate', koji proždiru njihove plate".

Ta činjenice pokazuju da se u jugoslovenskim preduzećima pod tzv. "radničkim samoupravljanjem" formirala nova manjinska društvena grupa, koja prisvaja plodove rada većine. Ta grupa je važan dio novoformirane birokratsko-kompradorske buržoazije Jugoslavije.

Kroz uvodjenje "radničkog samoupravljanja" Titova klika je preduzeća, koja su prvobitno pripadala narodu, potpuno izbacila iz kolosjeka socijalističke privrede.

To se, uglavnom, pokazuje u sljedećem:

Prvo: Jedinstveno planiranje privrede od strane države je napušteno.

Drugo: Profit biva glavni podstrek preduzeća. Da bi prihode i dobitke povećali, preduzeća mogu da preduzmu najrazličitije mjere. Drugim riječima, cilj proizvodnje u preduzećima pod tzv. "radničkim samoupravljanjem" ne sastoji se u tome da se zadovolje društvene potrebe, nego, kao i u kapitalističkim preduzećima za stvaranje dobiti.

Treće: Sprovodi se politika ohrabrivanja slobodne kapitalističke konkurencije. Tito je objasnio direktorima preduzeća: "Konkurencija će našim jednostavnim ljudima, potrošačima, činiti dobro". Titova klika otvoreno izjavljuje da ona dozvoljava "konkurentsku borbu, težnju za profitom, špekulacije i druge stvari", jer ovakve stvari "igraju pozitivnu ulogu pri podsticanju proizvođača, njihovih kolektiva, komuna itd. na inicijativu".^[23]

Četvrto: Kredit i banke se smatraju za važne poluge u potpomaganju slobodne kapitalističke konkurencije. Banke i kreditni instituti pozivaju na konkurs pri davanju investicija na zajam. Onaj koji može da vrati zajam u najkraćem roku, i sa najvećom kamatom, taj ga i dobija. Oni to njihovim sopstvenim riječima ovako opisuju: "Konkurencija je uobičajena metoda za podjelu investicionih kredita".^[24]

Peto: Veze između preduzeća nijesu socijalističke spone međusobnog potpomaganja i saradnje pod jedinstvenim državnim planom, nego kapitalističke veze međusobne konkurencije i suparništvo na slobodnom tržištu.

Sve to ljuđa prave osnove socijalističke planske privrede.

Lenjin je objasnio: "Socijalizam je nezamisliv... bez planske državne organizacije, koja desetina miliona ljudi upućuje na najstrožije pridržavanje jedinstvene norme i jedinstvene raspodjele proizvoda".^[25]

On dalje kaže: "... da se bez svestrane, državno vodjene kontrole o proizvodnji i raspodjeli proizvoda, vlast radnog naroda i njegova sloboda *ne može* održati i da je povratak pod jaram kapitalizma *neizbježan*".^[26]

Pod parolom "radničkog samoupravljanja" žestoko se sukobljavaju različite privredne grane i preduzeća u Jugoslaviji u kapitalističko-konkurentskoj borbi. Nije ništa neobično u tome da se preduzeća pod "radničkim samoupravljanjem" u grabežu za profitom i pobjedom nad konkurencijom na tržištu, upuštaju u pronevjere, špekulacije, crnoberzijanstvo, podmićivanje, držanje u tajnosti tehničkih podataka i pridobijanja tehničkog personala. U tome se ide čak dotle da dolazi do uzajamnog napadanja preko novina i radija.

Žestoka konkurentska borba jugoslovenskih preduzeća se ne ograničava samo na unutrašnjim, nego se proteže i na inostrano tržište. Novine u Jugoslaviji izvještavaju da dvadeset ili trideset predstavnika jugoslovenskih preduzeća za trgovinu sa inostranstvom posjećuju isto inostrano tržište, konkurišu međusobno u dobijanju ugovora i otimaju jedan drugome dostavljače i kupce. "Iz sebičnih motiva" traže ta spoljnotrgovinska preduzeća "profite po svaku cijenu", pri čemu oni "nijesu probirljivi u sredstvima".

Rezultat te divlje konkurentske borbe je haos na jugoslovenskom tržištu. Cijene se prilično razlikuju i to ne samo između različitih gradova i republika, nego, također, i između različitih prodavnica u istom mjestu i to čak pri istoj robi istog proizvođača. Da bi održali visoke cijene, poneka preduzeća se ne ustručavaju i od toga da unište velike količine poljoprivrednih proizvoda.

Dalja posljedica ogorčene konkurentske borbe je zatvaranje velikog broja jugoslovenskih preduzeća. Prema podacima "Biltena FNRJ" u posljednjim godinama bilo je zatvarano godišnje od 500 do 600 preduzeća.

Sve to pokazuje da "zvanična" ekonomija Jugoslavije ne biva upravljana kroz zakonitosti socijalističke planske ekonomije, nego kroz zakone kapitalističke konkurentske borbe i anarhične proizvodnje. Preduzeća Titove klike pod tzv. "radničkim samoupravljanjem" su prema njihovoj prirodi kapitalistička, a ne socijalistička.

Mi bi smo htjeli upitati one koji su se udrvili u namjeri da rehabilituju Titovu kliku: ako nemate namjeru da zaludjete ljude, kako onda možete da državno političku ekonomiju pod kontrolom birokratsko-kompradorske buržoazije označite kao socijalističku?

Vazal SAD imperijalizma

Proces restauracije kapitalizma u Jugoslaviji je usko vezan sa procesom u čijem se toku Titova klika potčinila SAD imperijalizmu, a Jugoslavija pala na niske, vazalske grane SAD imperijalizma.

Nakon što je izdala marksizam-lenjinizam, Titova klika je krenula sramotnim putem rasprodaje suvereniteta države i na životarenje od milostivih priloga SAD-imperijalizma.

Pomoć od strane SAD i drugih imperijalističkih država Titovoj kliku od kraja Drugog svjetskog rata do januara 1963, prema nepotpunim podacima, dostiže ukupnu visinu od 5,46 milijardi \$.

Preko 60% te sume, ili oko 3,5 milijardi \$ predstavlja "pomoć" iz SAD, od čega je najveći dio dat nakon 1950 godine.

Pomoć od SAD čini oslonac finansija i ekonomije Jugoslavije. Prema službenim podacima, dobila je Titova klika 1961 godine od SAD i od SAD kontrolisanih međunarodnih finansijskih organizacija kredite od preko 346 miliona \$, što odgovara 47,7% prihoda u budžetu Jugoslovenske savezne države.

Da bi dobila pomoć od SAD, Titova klika je sa njima zaključila niz ugovora, koji znače izdaju države.

U poveljama "Sporazuma o uzajamnoj odbrambenoj pomoći", koji su 1951 izmijenjene između Jugoslavije i SAD, predviđeno je da službenici vlade SAD mogu "slobodno i bez ograničenja" da sprovedu nadgledanje i kontrolu preuzimanja i raspodjele vojne materijalne pomoći, kao i da uživaju "sva olakšanja u vezi saobraćajnih sredstava i informacija". Pored toga je predviđeno da Jugoslavija stavi SAD strateške rude na raspolaganje.

"Sporazum o vojnoj pomoći", koji je 1951 sklopljen između Jugoslavije i SAD, predviđa da Jugoslavija "pruži puni doprinos... za razvoj i održavanje odbrambene snage slobodnog svijeta", a osim toga mora biti spremna da stavi svoje trupe UN na raspolaganje. Prema tom sporazumu trebalo bi da vojna misija, poslata od SAD, preuzme direktni nadzor obuke jugoslovenskih trupa.

U "Sporazumu o ekonomskoj saradnji" između Jugoslavije i SAD iz 1952, predviđeno je da Jugoslavija treba da primijeni američku pomoć "ka pospješivanju osnovnih ljudskih prava ličnosti, slobode i demokratskog uređenja", drugim rečima da pospješuje kapitalizam.

Godine 1954 sklopila je Jugoslavija sporazum sa dvijema članicama NATO, Grčkom i Turskom, ugovor o savezništvu, političkoj saradnji i uzajamnoj pomoći. U tom ugovoru je predviđeno vojno i diplomatsko prilagodjavanje tih triju država, te je Jugoslavija, prema prirodi stvari, kroz to postala i članom toga, od SAD upravljanog, vojnog bloka.

Nakon 1954 sklopila je Jugoslavija čitav niz sporazuma sa SAD kojima je žrtvovana suverenost. Samo u periodu od 1957 do 1962 sklopljeno je preko pedeset sporazuma.

Putem zaključenja takvih ugovora i sporazuma, kojima je Titova klika pretvorila Jugoslaviju u privezak SAD imperijalizma, SAD u Jugoslaviji imaju pravo:

1. da kontrolišu jugoslovenske vojne poslove;
2. da kontrolišu jugoslovenske spoljne poslove;
3. da se miješaju u jugoslovenske unutrašnje poslove;
4. da raspoložu jugoslovenskim finansijama i da ih nadgledaju;
5. da kontrolišu jugoslovensku spoljnu trgovinu;
6. da iskorišćavaju jugoslovenske strateške rude;
7. da sakupljaju vojni i ekonomski informativni materijal u Jugoslaviji.

Tako je Titova klika rasprodala suverenitet i nezavisnost Jugoslavije.

Za američke dolare Titova klika se, nakon što je rasprodala suverena prava kroz niz nejednakih ugovora sa SAD, također prilagodila zahtjevima zapadnog monopolkapitala i uvela brojne mjere u svojoj unutrašnjoj i spoljnoj politici.

Godine 1950 Titova je klika ukinula državni monopol nad spoljnom trgovinom.

Objavljeni "Zakon o djelovanju spoljne trgovine" 1953 dozvoljava preduzećima da se samostalno bave spoljnom trgovinom i da direktno zaključuju poslove sa zapadnim monopolkapitalističkim firmama.

Titov režim je 1961 godine ponovo sproveo "reforme" u deviznoj i spoljnoj trgovini. Glavni sadržaj tih reformi je bilo dalje slabljenje ograničenja u uvozu i izvozu. Uvoz važnih poluproizvoda i određenih konzumenata biva "potpuno liberalizovan", dok su ograničenja pri uvozu drugih roba u različitoj mjeri bila olabavljena. Devize, koje su bile potrebne za tzv. liberalizovanu uvoznju robu, bez ograničenja su stavljene na raspolaganje. Svakome je poznato da je državni monopol na spoljnu trgovinu osnovni princip socijalizma.

Lenjin je objasnio da "industrijski proletarijat... apsolutno nije u položaju da obnovi njenu industriju i da Rusiju napravi industrijskom zemljom, ako zemlja nije zaštićena isključivo kroz monopol spoljne trgovine, a ne na bilo koji način kroz carinsku politiku".^[27]

Staljin je utvrdio da je "... monopol spoljne trgovine jedna od nepokolebljivih osnova platforme sovjetske vlade". Ukidanje tog monopola značilo bi "odustajanje od industrijalizacije zemlje" i "preplavljanje SSSR-a robom iz kapitalističkih zemalja", odnosno "pretvaranje naše zemlje od jedne samostalne u polokolonijalnu".^[28]

Sa ukidanjem državnog monopola spoljne trgovine, Titova klika je imperijalističkom monopolkapitalu otvorila sva vrata.

Koje ekonomske posljedice proističu iz činjenice da Titova klika prima znatne sume u vidu pomoći od SAD i da li je ona otvorila vrata imperijalizmu?

Prvo: Jugoslavija se pretvorila u tržište za imperijalistički damping.

Ogromne količine industrijskih i poljoprivrednih proizvoda bivaju iz imperijalističkih zemalja ubačeni na jugoslovensko tržište. Da bi se dokopali daljnjih profita, u službi inostranog monopolkapitala obogaćeni jugoslovenski komprador-kapitalisti, nastavljaju uvoz robe koja bi mogla biti i u samoj zemlji proizvedena ili se čak u velikim količinama nalazi u magacinima. Časopis "Politika" od 25 jula 1961 priznaje

da "je svuda očigledno" da jugoslovenska industrija "pati pod stalnim udarima krajnje komplikovane konkurencije inostrane industrije".

Drugo: Jugoslavija se pretvorila u lovište imperijalističkih investicija.

Mnoga jugoslovenska industrijska preduzeća bivaju osnivana od "pomoći" iz SAD i drugih imperijalističkih zemalja. Inostrani privatni monopolkapital je u velikoj mjeri direktno prodro u Jugoslaviju. Kao što je generalni direktor jugoslovenske državne investicione banke Augustin Papić utvrdio, dostiglo je, u periodu od 1952 do 1956 godine, "učešće inostranog kapitala 32,5% od ukupne vrijednosti svih ekonomskih investicija". Državni sekretar SAD Dean Rusk izjavio je 5 februara 1962 da su izvori kapitala za Jugoslaviju "najvećim dijelom ležali na Zapadu".

Treće: Jugoslavija se pretvorila u sirovinsku bazu imperijalizma.

Od 1951 godine Titova klika u okviru američko-jugoslovenskog "Sporazuma o vojnoj pomoći" opskrbljuje SAD stalno značajnim količinama stratejskih sirovina. Prema podacima "Statističkog godišnjaka FNRJ" za 1961 biva od 1957 izvezena za SAD otprilike polovina najvažnijih sirovina iz Jugoslavije, poput magnezijuma, olova, cinka i antimona.

Četvrto: Jugoslovenska industrijska preduzeća su se pretvorila u montažne radionice firmi zapadnog monopolkapitala.

Mnoga važna industrijska preduzeća Jugoslavije proizvode pod licencama iz zapadnih zemalja, i njihova proizvodnja je zavisna od uvezenih polupreradjenih sirovina, rezervnih djelova i polufabrikata. Njihova proizvodnja je pod kontrolom firmi zapadnog monopolkapitala.

Mnogi jugoslovenski industrijski proizvodi, koji bivaju prodavani kao sopstveni, u stvari su sastavljeni od uvezenih gotovih djelova i opremljeni su jugoslovenskim zaštitnim znacima. Jugoslovenske novine "Vesnik u sredu" pišu 25 aprila 1962: "Odredjene industrijske grane naše zemlje postaju trgovinske organizacije posebne vrste, koje ne proizvode, nego samo montiraju i lijepe njihove zaštitne znake na tuđjim proizvodima".

Pod tim okolnostima Jugoslavija je povezani dio svjetskog tržišta zapadnog kapitala. Jugoslavija je u finansijskoj i ekonomskoj oblasti neraskidivo vezana sa svjetskim tržištem kapitalizma i spala je na ulogu vazala imperijalizma, prije svega SAD-imperijalizma.

Kada jedna socijalistička država proda svoju nezavisnost i suverenitet i postane privezak imperijalizma, to mora neizbježno voditi restauraciji kapitalističkog sistema.

Taj, od Titove klike propagirani tzv. posebni put u socijalizam, koji podrazumijeva izgradnju "socijalizama" uz pomoć SAD, ne znači ništa drugo nego, shodno potrebama imperijalizma, pretvaranje socijalističkog u kapitalistički sistem, odnosno povratak unazad od nezavisne države, ka polukoloniji.

Privezak SAD-imperijalizma te vrste još uvijek Hruščov smatra za "izgraditelja socijalizma". To je stvarno nevjerovatno. Već od Marksa, Engelsa i Lenjina osudjenim pogrešnim varijantama socijalizma, pridružuje se pak nova, koja samu sebe naziva socijalizmom i nosi zaštitni znak SAD-pomoći. To je, po svoj prilici, Titov i Hruščovljev "značajni prilog" za "kreativni razvoj marksističko-lenjinističke teorije".

Specijalna kontrarevolucionarna trupa američkog imperijalizma

Ako se uzme u obzir kontrarevolucionarna uloga, koju Titova klika ima u međunarodnim odnosima, kao i reakcionarna spoljna politika, onda se Jugoslavija još manje daje označiti kao socijalistička.

Na međunarodnoj bini igra Titova klika ulogu specijalnih trupa američkog imperijalizma, koja sabotira svjetsku revoluciju.

Konkretnim primjerom ponovnog uspostavljanja kapitalizma u Jugoslaviji Titova klika pomaže da američki imperijalizam svoju politiku takozvane "miroljubive evolucije" prokrijumčari u socijalističke zemlje.

Pod nazivom socijalističke države Titova klika sa bijesom suzbija i rastvara socijalistički lager i služi kao jurišna četa u hajkačkoj kampanji protiv Kine.

Pod plaštom "nesvrstanosti" i "aktivne koegzistencije", pokušava Titova klika da potkopa nacionalne oslobodilačke pokrete u Aziji, Africi i Latinskoj Americi, i time služi američkom neokolonijalizmu.

Titova klika pokušava svim sredstvima da pomogne američki imperijalizam i da parališe narode čitavog svijeta u njihovoj borbi protiv agresivne i ratne imperijalističke politike.

Pod izgovorom borbe protiv "staljinizma" širi Titova klika svoj revizionistički otrov i suzbija revolucije naroda svih zemalja.

U svim važnim međunarodnim događajima u posljednjem nizu godina Titova klika je stalno igrala ulogu pomoćnika američkog imperijalizma.

Prvi slučaj: Revolucija u Grčkoj. Dana 10 jula 1949 zatvorio je Tito jugoslovensko-grčku granicu za grčke partizane. Istovremeno je dozvolio trupama grčkih monarhističkih fašista slobodan prolaz preko jugoslovenske teritorije, kako bi one mogle da napadnu i sa tog pravca grčke partizane. Na taj način pomogla je Titova klika američkom i engleskom imperijalizmu da uguše narodnu revoluciju u Grčkoj.

Drugi slučaj: Rat u Koreji. Dana 6 septembra 1950 dao je bivši ministar spoljnih poslova Edvard Kardelj saopštenje u kojem je oklevetao pravedni odbrambeni rat korejskog naroda protiv agresije, i uzeo u zaštitu američki imperijalizam. Prvog decembra iste godine, napao je, u svom govoru pred savjetom sigurnosti u UN, predstavnik Titove klika Kinu optužbom za "aktivno miješanje u korejski rat". Osim toga, Titova klika u UN je glasala za "embargo" protiv Kine i Koreje.

Treći slučaj: Oslobodilački rat vijetnamskog naroda. Aprila 1954, kratko prije sazivanja Ženevske konferencije za diskusiju indokineskog pitanja, oklevetala je Titova klika svim mogućim sredstvima Moskvu i Peking da "zloupotrebljavaju vijetnamski narod, kao kartu za igranje u njihovoj poslijeratnoj politici hladnoga rata". A veličanstvena bitka koju je vijetnamski narod vodio za oslobodjenje Dien Bien Phua, po njima nije bila "izraz dobre volje".

Četvrti slučaj: Sabotažno delovanje protiv Albanije. Već duže vreme bavi se Titova klika podrivačkim akcijama i oružanim provokacijama protiv socijalističke Albanije. U godinama 1944, 1948, 1956 i 1960 ona je podstakla četiri teška slučaja izdaje zemlje. Od 1948 do 1958 prouzrokovala je na albansko-jugoslovenskoj granici preko 470 oružanih provokacija. Godine 1960 planirali su grčki reacionari i Titova klika, u saradnji sa šestom sredozemnom američkom flotom, oružani napad na Albaniju.

Peti slučaj: Kontrarevolucionarni puč u Madjarskoj. Tokom kontrarevolucionarnog puča u Madjarskoj oktobra 1956 Titova klika je odigrala sramotnu ulogu intervencioniste i provokatora. Nakon izbivanja puča objavila je pismo u kojem podržava različite kontrarevolucionarne mjere izdajice Nagy-a. Dana 3 novembra ponudila je Titova klika Nagy-ju azil u jugoslovenskoj ambasadi u Madjarskoj. Dana 11 novembra u svom govoru nazvao je Tito puč kao otpor "progresivnih elemenata" i bestidno postavio pitanje, da li će pobijediti "jugoslovenska" ili "staljinistička linija".

Šesti slučaj: Događaji na Srednjem istoku. Godine 1958 američki imperijalisti poslali su trupe da zauzmu Liban, dok su engleski imperijalisti svojim trupama zauzeli Jordan. Talas svjetskih protesta, koje je ova agresija izazvala, zahtijevao je trenutno povlačenje američkih i engleskih trupa. Jugoslovenski državni sekretar za inostrane

poslove, Koča Popović, izjavio je na specijalnoj sjednici konferencije UN po pitanju situacije na Srednjem istoku: "Ne radi se o tome da li ćemo mi postupak SAD i Engleske bezuvjetno osuditi ili pozdraviti". Osim toga, on se založio za intervenciju UN, organizacije koja podliježe manipulacijama američkog imperijalizma.

Sedmi slučaj: Dogadjaji na tajvanskom putu. Da bi se nastupilo protiv provokatorskih akcija američkog imperijalizma i lakeja američkog imperijalizma, Čainkajšek-ovih bandi, na tajvanskom putu, kineska Narodnooslobodilačka armija je u jesen 1958 kao opomenu za bombardovala Quemoy. Titova klika je vrijeđala pravednu kinesku borbu kao "prijetnju čitavom svijetu"^[29] i "ugrožavanje mira".^[30]

Osmi slučaj: Nezgoda sa U-2 avionom. Godine 1960 uleteo je američki špijunski avion tipa U-2 u vazdušni prostor Sovjetskog saveza, čime su SAD prouzrokovale propast konferencije četiri velike sile u Parizu. Dana 17 maja dao je Tito izjavu u kojoj je napao tadašnji korektni stav sovjetske vlade i prebacio joj izazivanje "rasprave takvih razmjera".

Deveti slučaj: Patriotska borba japanskog naroda protiv SAD. Juna 1960 poveo je japanski narod akciju do tada još nevidjenih razmjera u svojoj pravednoj, patriotskoj borbi protiv SAD. Titova klika je opravdavala američki imperijalizam tvrdnjom da je zaposijedanje Japana od strane SAD "pospiješilo demokratizaciju političkog života u Japanu".^[31] Nakon toga napadnuta je izjava pokojnog predsjednika socijalističke partije Japana, Inejiro Asanuma, u kojoj je on utvrdio: "Američki imperijalizam je zajednički neprijatelj japanskog i kineskog naroda". On biva okrivljen da time "zastupa ekstremnu liniju".^[32]

Deseti slučaj: Borba indonežanskog naroda. Titova klika je sabotirala antiimperijalističku borbu indonežanskog naroda. Podmuklim aktivnostima ona je pokušala da spriječi Indoneziju u formiranju "Nasakom" kabineta, vlade nacionalnog jedinstva, sastavljenu od nacionalista, religioznih krugova i komunista.

Jedanaesti slučaj: Dogadjaji u Kongou. U ljeto 1960, kada su SAD imperijalisti pod zastavom UN otpočeli oružanu agresiju protiv Konga, potpomogla je Titova klika američki imperijalizam ne samo pri glasanju u UN, nego je i poslala, shodno naredjenjima, ljudstvo ratne avijacije radi direktnog učešća u krvavom ugnjetavanju kongoanskog naroda.

Dvanaesti slučaj: Pitanje Laosa. Kada su američki imperijalisti u januaru 1961 pojačali svoje prisustvo u Laosu, proširila je Titova klika shvatanje da su SAD "zbiljski zabrinute za mir i neutralnost Laosa".^[33] Kada su SAD imperijalisti u maju 1963 inscenirali politička ubistva i oružane sukobe, ponovo je Titova klika napala patriotske snage Laosa i prebacila im da one "svu krivicu prebacuju na SAD".^[34]

Trinaesti slučaj: SAD program "Savez za napredak". Avgusta 1961 primorale su SAD neke latinoameričke države da potpišu program tzv. "Saveza za napredak", novog instrumenta za porobljavanje latinoameričkih naroda. Taj program agresije su narodi Latinske Amerike odlučno odbili, a Titova klika ga je zastupala, jer on "u velikoj mjeri odgovara zahtjevima latinoameričkih država".^[35]

Četrnaesti slučaj: Kinesko-indijski pogranični sukob. Od 1959 od kada indijski reakcionari na kinesko-indijskoj granici izazivaju napetost, Titova klika ih je stalno pomagala u njihovoj, protiv Kine usmjerenoj, ekspanzionističkoj težnji, njihovim agresijama i provokacijama. Ona je otvoreno širila laži kao: "povlačenje granica u formi poznate Mc Mahon linije je već na početku našeg stoljeća bilo okončano",^[36] i činila sve što je u njenoj moći kako bi izvitoperila istinu klevetom da je Kina "samovoljno i oružanom silom korigovala svoje granice sa Indijom"^[37] i "počinila agresiju"^[38] protiv nje.

Petnaesti slučaj: Revolucija na Kubi i kriza na Karibima. Titova klika je iznijela mnogobrojne komentare protiv Kube, u kojima se iznosi da Kuba "vjeruje samo u revoluciju"^[39] i da bi kubanska revolucija "ne toliko bila uzor koliko iznimka na putu za revoluciju".^[40] Za vrijeme krize na Karibima u jesen 1962, Titova klika pravdala je agresiju američkog imperijalizma tvrdnjom da su "teškoće započele, kada je kubanska revolucija počela američkom društvu da gazi po kurjim očima",^[41] i: "Razumljivo je da SAD putem uspostavljanje raketnih baza na Kubi, u njihovom neposrednom susjedstvu, bivaju izazvane".^[42]

Iz tih činjenica nije teško uvidjeti kako je očajno Titova klika suzbijala socijalističke države, kako je sabotirala pokret za nacionalno oslobađanje, klevetala revolucionarnu borbu naroda svih zemalja protiv imperijalizma, i kako je aktivno služila imperijalizmu, naročito SAD imperijalizmu.

Hruščov je ponovo ustanovio da između rukovodioca KP SSSR i Titove klike u stavu po internacionalnim pitanjima vlada "saglasnost" i "jednodušnost".^[43] U redu, mi bi smo pak pitali: vlada li, također, saglasnost i jednodušnost u vašoj djelatnosti sa kontrarevolucionarnim zlodjelima Titove klike? Odgovorite molimo, ako imate hrabrosti.

Diktatura proletarijata degenerisana ka diktaturi buržoazije

Kapitalistička poplava jugoslovenskih gradova i sela, degeneracija narodne ekonomije ka državnokapitalističkoj ekonomiji i pad Jugoslavije na privjezak američkog imperijalizma objašnjava se na koncu degeneracijom partije i državne vlasti Jugoslavije.

Za vrijeme Drugog svjetskog rata, herojski se borila KPJ i jugoslovenski narodi protiv fašističkih njemačkih i italijanskih agresora, srušila reakcionarnu vlast imperijalizma i njegovih pomoćnika u Jugoslaviji i uspostavila narodno-demokratsku državnu vlast pod diktaturom proletarijata.

Kratko potom, izdala je rukovodeća grupa KPJ marksizam-lenjinizam i krenula putem revizionizma; time su partija i državna vlast u Jugoslaviji potpali, korak po korak, u degeneraciju.

Komunistička partija Jugoslavije ima slavnu, revolucionarnu borbenu tradiciju. Izdaja Titove klike naišla je, prije svega, u samoj Partiji na snažan otpor. Da bi taj otpor suzbila, Titova klika je iskoristila vlast u svojim rukama, kako bi veliki broj komunista, koji su ostali vjerni marksizmu-lenjinizmu, isključila iz Partije. Samo od 1948 do 1952 je preko 200.000 članova Partije, dakle polovina svih prvobitnih članova, izbačeno iz Partije. Sa optužbom "Kominform-elementi" bio je u Jugoslaviji veliki broj marksista-lenjinista, revolucionara iz redova kadra i iz naroda bačeno u tamnice i ubijeno. Samo broj uhapšenih i zatvorenih komunista i aktivnih revolucionara je veći od 30.000. Istovremeno, otvorila je Titova klika sva vrata za kontrarevolucionare, građanske elemente, sve moguće antisocijalističke elemente i karijeriste, koji bi htjeli uz pomoć partijske knjižice steći moć i bogatstvo. U novembru 1952 izjavila je Titova klika: "Naziv Partije ne odgovara više" i promijenila ime Komunistička partija Jugoslavije u Savez komunista Jugoslavije. Protiv volje svih poštenih komunista Jugoslavije promijenila je Titova klika karakter KP Jugoslavije kao avangarde proletarijata i učinila SKJ, faktički, alatom za održavanje njene diktatorske vladavine.

U socijalističkim zemljama podređena je državna vlast vodjstvu komunističke partije. Ako degenerira komunistička partija ka građanskoj partiji, državna vlast biva bezuvjetno izrodjena od diktature proletarijata ka diktaturi buržoazije. Državna moć diktature proletarijata u Jugoslaviji bila je rezultat dugotrajne i herojske borbe jugoslovenskog naroda. Ali nakon izdaje Titove klike promijenio se karakter te državne moći. Titova klika je izjavila: "Sredstvo revolucionarne diktature proletarijata, što znači, socijalističkog državnog sistema, biva sve manje potrebno".^[44]

Postoji li u Jugoslaviji više ikakva diktatura? Ipak, postoji. Dok diktatura proletarijata u stvarnosti nije duže postojala, postoji diktatura buržoazije, koja je uz to najbrutalnija fašistička diktatura.

Titov režim je podigao mnoge fašističke zatvore i koncentracione logore, u kojima su hiljade i hiljade revolucionara pod bestijalnim mučenjima bivali ubijani. Istovremeno, amnestirao je Titov režim veliki broj kontrarevolucionara i domaćih izdajnika iz vremena antifašističkog rata. Tako je Tito 7 januara 1951 jednom dopisniku UP

priznao da je u Jugoslaviji amnestirano 11.000 političkih zatvorenika. Dana 13 marta 1962 bivaju 150.000 kontrarevolucionara, nastanjenih u inostranstvu pod azilom, amnestirano. Diktatura naspram tih narodnih neprijatelja je bila zaista ukinuta i njima je garantovana "demokratija". Sasvim svejedno, kakve lijepe fraze Titova klika dalje, njihova tzv. demokratija je samo demokratija jednog malog broja starih i novih gradjanskih elemenata; prema radnim ljudima je ona od glave do pete diktatura. Titova klika je jednu revolucionarnu državnu mašineriju, prvenstveno uspostavljenu za potčinjavanje manjine izrabljivača u Jugoslaviji, pretvorio u državnu mašineriju za potčinjavanje proletarijata i širokih radnih narodnih masa.

Vitoperenje državne moći u Jugoslaviji nije uslijedilo kroz nasilno rušenje prvobitne državne moći i uspostavljanje nove državne vlasti, nego putem "mirnog razvoja". Spolja gledano, ostali su isti ljudi na vlasti, naime, Titova klika. U stvarnosti, ti ljudi više ne zastupaju interese radnika, seljaka i drugih radnih ljudi, nego interese imperijalizma, kao i interese nove i stare buržoazije Jugoslavije.

Državnu moć i njenu kontrolu nad arterijom ekonomije zemlje koristio je Tito za to da iskoristi radne ljude do maksimuma i stvori jednu birokratsku buržoaziju u Jugoslaviji. Zavisna od američkog imperijalizma ta klasa ima jak kompradorski karakter i zbog toga se može također smatrati kompradorskom buržoazijom. Državna moć, koja je potčinjena kontroli Titove klike, je, dakle, diktatura te birokratsko-kompradorske buržoazije.

Gore navedene činjenice osvjetljavaju, sa različitih strana, da je politika koju Titov režim slijedi podesna zato da se kapitalizam obnovi i razvije, politika koja vuče Jugoslaviju nazad ka polukoloniji ili zavisnoj zemlji.

Vitoperenje državne moći u Jugoslaviji dovelo je do rušenja socijalističkog i obnavljanja kapitalističkog ekonomskog sistema. Kako je sa uspostavljanjem kapitalističkog ekonomskog sistema u novom obliku postepeno nastala i nova birokratsko-kompradorska buržoazija, ona zahteva, kako bi učvrstila vladajući položaj, zaoštrenu diktaturu buržoazije i dalji razvoj političkog sistema koji odgovara kapitalističkom ekonomskom sistemu. Na takav način išla je, korak po korak, degeneracija Partije i državne moći sve do restauracije kapitalizma u čitavom socijalnom i ekonomskom sistemu. Proces degeneracije Jugoslavije traje već 15 godina. To je istorija "mirnog razvoja" socijalističke države ka kapitalističkoj državi.

Titova klika bazira svoju vlast u Jugoslaviji na pomoći američkog imperijalizma, na državnoj mašineriji diktature birokratsko-kompradorske buržoazije, na od njih kupljene radničke aristokratije i na krupnom seljaštvu na selu. Istovremeno, primjenjuje ona sve moguće trikove da bi prikrila svoje reakcionarne odlike i da bi zavela narod. Ali njena reakcionarna politika čini je krajnje nepopularnom.

Izrodjavanje socijalističke države ka kapitalističkoj, izrodjavanje nezavisne države ka polukoloniji ili vazalnoj državi imperijalizma, stoji u protivurječnosti sa osnovnim interesima jugoslovenskih naroda i mora biti suzbijena od svih ispravnih komunista i od pretežnog dijela stanovništva Jugoslavije.

Mi gajimo najveće simpatije za narode i komuniste Jugoslavije u njihovom sadašnjem položaju. I ako se Titova klika mogla bez obzira neosvrnati na narod, mi smo ipak čvrsto ubijedjeni da će jedna vladajuća grupa, koja neprijateljski stoji prema narodu, sasvim svejedno kakve mjere potlačivanja i prevarantske manevre sprovodili, na kraju loše završiti. Naravno, ni Titova klika neće činiti izuzetak. Zavedeni ljudi će se postepeno ipak probuditi. Narod i komunisti Jugoslavije sa njihovom slavnom historijom neće se za stalno potčinjavati Titovoj klizi. Pred jugoslovenskim narodom leži svijetla budućnost.

Principijelni stav KP Kine po pitanju Jugoslavije

U otvorenom pismu CK KP SSSR se tvrdi, da duže vrijeme "kod rukovodioca KP Kine nijesu nastupale nikakve sumnje o karakteru socijalističkog uređenja u Jugoslaviji". Dalje se smatra da "su kineski rukovodioci njihovo odnos prema jugoslovenskom pitanju grubo promijenili".

Tačno je, da je Jugoslavija prije bila socijalistička država. Ta država se u jednom vremenskom periodu stvarno razvijala na putu za socijalizam.

Ali ne dugo po tom, izdajom Titove klike, počeo je društveni sistem Jugoslavije da se, korak po korak, izrodjava.

Kada je Hruščov 1954 predložio poboljšanje veza sa Jugoslavijom, bili smo sporazumni sa time da tretiramo Jugoslaviju kao socijalističku bratsku zemlju, da bi je dobili nazad na socijalistički put i da bi dalje posmatrali Titovu klizu.

Čak i tada nijesmo gajili previše nade u vezi Titove klike. CK KP Kine ukazuje u svojem pismu CK KP SSSR od 10 juna 1954 na to da se mora uzeti u obzir da su jugoslovenski rukovodioci već otišli veoma daleko u vezama sa imperijalistima i da će oni, vjerovatno, odbiti naše napore, kao i povratak na put socijalizma. "Ako bi takva situacija nastupila, to ne bi politički štetilo lageru mira, demokratije i socijalizma. Naprotiv, time bi, pred jugoslovenskim narodom i narodima čitavog svijeta, licemjerstvo jugoslovenskih rukovodioca bilo otkriveno".

Žalostno je da su se naše riječi odveć pokazale istinitim! Titova klika je na djelu odlučno odbila naše napore za njeno vraćanje na put socijalizma i otišla sve dalje i dalje po svom revizionističkom putu.

Nakon njenog odbijanja da potpiše deklaraciju iz 1957, Titova klika je 1958 donela jedan potpuno revizionistički program i postavila ga u opoziciju ka zajedničkom programu, priznatom od svih komunističkih i radničkih partija, tj. deklaraciji iz 1957. Unutar Jugoslavije je proces postepenog uspostavljanja kapitalizma već prošao, a Titova klika djeluje na međunarodnom planu sve energičnije kao specijalna kontrarevolucionarna trupa američkog imperijalizma.

Pod tim okolnostima, držanje svih marksističko-lenjinističkih partija prema Titovoj kliku ne može biti dugo takvo, kao što se ono uspostavlja prema jednoj bratskoj partiji ili bratskoj državi. Problem se ne sastoji više u tome da se oni zadobiju, nego, da ta banda izdajnika bude otkrivena i odlučno suzbijena. Izjava iz 1960 je po tome već jednoznačno povukla konačni zaključak.

Otvoreno pismo CK KP SSSR-a namjerno izbjegava navodjenje niza važnih činjenica, koje su se desile poslije savjetovanja bratskih partija u novembru 1957, kao i jednodušno donešenih zaključaka pri savjetovanju iz 1960. Nasuprot tome biva pokušano (kroz citati jedne rečenice iz uvodnog članka naših "Narodnih novina" o Jugoslaviji od 12 septembra 1957) odbraniti pogrešni stav rukovodioca KP SSSR-a. To je bio uzaludni napor.

Činjenice dokazuju da naš stav naspram Titove klike odgovara stvarnosti, da se bazira na principima i da odgovara zajednički dostignutom dogovoru na savjetovanju bratskih partija od 1960.

Nasuprot tome, pokušavaju rukovodioci KP SSSR-a da na svaki način unište osudu Titove klike. To je samo jedan dokaz da oni izdaju marksizam-lenjinizam, da su odbacili izjavu od 1960, da pomažu američkom imperijalizmu i njegovim slugama, da bi jugoslovenski narod, kao i druge narode svijeta, prevarili.

**Da li je Tito ispravio svoje greške?
Smatra li Hruščov Tita za svog učitelja?**

Hruščov tvrdi da su rukovodioci Jugoslavije ispravili mnoge svoje greške. Ali Titova klika nije uopšte priznala da je počinila bilo kakve greške, a da ne govorimo o njihovim ispravkama. Titoisti kažu da "ne postoji potreba",^[45] za ispravljanjem bilo kakvih zabluda, da bi to bilo "samo gubljenje vremena"^[46] i "jednostavno nepotpuno i smiješno"^[47] od njih očekivati korekciju te vrste.

Pogledajmo činjenice! Da li su Titovi ljudi promijenili svoj revizionistički program? Ne. Da li su prihvatili deklaraciju iz 1957 i izjavu iz 1960 godine? Ne. Da li su promijenili svoju revizionističku unutrašnju i spoljašnju politiku? Nijesu.

Novi ustav, koji je u aprilu 1963 bio prihvaćen od Savezne narodne skupštine, pokazuje veoma jasno da Titova klika svoj revizionistički stav uopšte nije promijenila. Tim ustavom je potpuno revizionistički program Titove klike zapečaćen u formi zakona. Edvard Kardelj je u izveštaju o nacrtu novog ustava rekao da on predstavlja "zakonsko-političko i organizatorsko otjelotvorenje" shvaćanja, koja su sadržana u programu Saveza Komunističke Jugoslavije.

Hruščov se tako usko pobratimio sa Titovom klikom ne zato što je ona ispravila svoje greške, nego zato što Hruščov slijedi Titove stope. Treba samo pogledati sledeće činjenice:

Prvo: Tito napada Staljina, kako bi u principu suzbio marksizam-lenjinizam. Iz istog tog razloga Hruščov potpuno odbacuje Staljina.

Drugo: Kako Tito tako i Hruščov odriču se osnovnih principa marksizma-lenjinizma, obojica napadaju kineske, albanske i druge, marksizmu-lenjinizmu vjerne komuniste kao "dogmatičare" i označavaju njihove revizije marksizma-lenjinizma kao njegov "dalji kreativni razvoj".

Treće: Tito i Hruščov pevaju hvalospевne himne za glavešine američkog imperijalizma. Tito kaže za Ajzenhauera da je on "čovjek koji postojano brani mir"^[48] i da će Kenedijevi naponi "doprinijeti poboljšanju međunarodnih odnosa i mirnom rješenju hitnih svjetskih problema".^[49] Hruščov, takodje, kaže da "Ajzenhauer iskreno želi mir"^[50] i da Kenedi "pokazuje svoj interes za održavanje mira".^[51]

Četvrto: Kako Tito tako i Hruščov predstavljaju užas nuklearnog rata u jarkim bojama, kako bi zastrašili narode svijeta i pokrenule ih na odustajanje od revolucionarne borbe. Tito kaže da bi izbijanje nuklearnog rata značilo "uništenje čovječanstva".^[52] Hruščov kaže isto tako da bi pri izbijanju nuklearnog rata "mi uništili našu ladju, zemaljsku kuglu".^[53]

Peto: Tito i Hruščov propagiraju da se i pri daljem postojanju imperijalizma može ostvariti svijet bez oružja, bez siromašnih i bez ratova.

Šesto: Tito je proglasio "aktivnu miroljubivu koegzistenciju" za "kamen temeljac"^[54] spoljne politike Jugoslavije. Hruščov je utvrdio da "miroljubiva koegzistencija" predstavlja "generalnu liniju spoljne politike Sovjetskog Saveza".^[55]

Sedmo: Tito i Hruščov tvrde da je mogućnost za "mirni prelaz od kapitalizma ka socijalizmu" postala veća. Titova klika kaže: "Čovječanstvo ide različitim putevima duboko i nezadrživo u eru socijalizma".^[56] Hruščov kaže da "parlamentarni put" može zamijeniti put Oktobarske revolucije.

Osmo: Tito udara u doboš za "miroljubivo takmišenje" i "za političku i ekonomsku integraciju" svijeta.^[57] Takođe Hruščov zagovara "miroljubivo ekonomsko takmičenje" i ističe da je za "sveobuhvatnu saradnju" sa imperijalizmom.

Deveto: Titova klika pokušava da na svaki način sabotira nacionalne oslobodilačke pokrete i nacionalno oslobodilačke ratove. Takođe Hruščov, u nastupu protiv nacionalnih oslobodilačkih pokreta i ratova, koristi povod i kaže: "bilo koji mali 'lokalni rat' može, kao varnica, da upali svjetski požar".^[58]

Deseto: Titova klika je ukinula diktaturu proletarijata. Pod parolom "država čitavog naroda",^[59] Hruščov takođe ukida diktaturu proletarijata.

Jedanaesto: Titova klika negira da je komunistička partija avangarda radničke klase. Hruščov izjavljuje da je KP SSSR-a već postala "partija čitavog naroda".

Dvanaesto: Titova klika je sebi okačila etiketu "nesvrstanosti" kako bi suzbila socijalistički lager. Takođe Hruščov kaže: "Oznake kao blokovi su samo vremenske pojave".^[60] Obojica žele da likvidiraju socijalistički lager.

Itđ. itd.

Iz tih činjenica može se izvući samo jedan zaključak, naime: Hruščov, slijedeći Titov primjer i uzevši faktički Tita kao svog učitelja, sve više pada na revizionistički put, kako u unutrašnjoj, tako i u spoljnoj politici.

Hruščov je izdao marksizam-lenjinizam, pocijepao izjavu iz 1960 i pravio zajedničke ugovore sa izdajničkom Titovom klikom. To stoji u potpunoj suprotnosti sa interesima Sovjetskog Saveza, sovjetskog naroda i drugih svjetskih naroda. Veliki sovjetski narod, pretežna većina članova KP SSSR-a i funkcioneri različitih nivoa neće to ni u kom slučaju podnositi.

Veliki sovjetski narod i članovi KP SSSR-a neće se nikada neće složiti da Hruščov u društvu sa Titovom klikom suzbija bratske partije koje su ostale vjerne marksizmu-lenjinizmu, da se vezuje sa imperijalizmom i da se bori protiv socijalističke Kine, Albanije i drugih bratskih zemalja i da razbija socijalistički lager. Oni se neće složiti ni sa time da se Hruščov zajedno sa Titovom klikom udruži sa reacionarima svih zemalja protiv naroda i protiv revolucije, kao ni sa time da Hruščov, slijedeći primjer jugoslovenskih revizionista, promijeni karakter partije i države, i da krči put za obnovu kapitalizma.

Hruščov je navukao mračne oblake iznad Sovjetskog Saveza, prve socijalističke zemlje svijeta. Ali to može značiti samo jedan intermeco u istoriji KP SSSR-a. Ljudi

koji su se jedno vrijeme dali zavoditi i držati za ludjake, najzad će se, malo po malo, probuditi. Istorija je pokazala, i dalje će pokazivati, da ko god bi htio da skrene sovjetski narod sa njegovog progresivnog puta, taj cilj nikada neće ispuniti.

Kratki zaključak

Restauracija kapitalizma u Jugoslaviji je međunarodnom komunističkom pokretu dala novi istorijski primjer za učenje.

Taj primjer nam pokazuje: Kada radnička klasa preuzme vlast, tada klasna borba između buržoazije i proletarijata ide dalje, kao i borba za konačnu pobjedu između socijalističkog i kapitalističkog puta, a opasnost restauracije kapitalizma je jednako prisutna. Jugoslavija je tipičan primjer restauracije kapitalizma.

To nam pokazuje i sljedeće:

-Partija radničke klase može da potpadne pod kontrolu radničke aristokratije, da se izrodi u građansku partiju i postane pomoćnik imperijalizma, ne samo prije preuzimanja vlasti; ona može, takodje, i nakon preuzimanja vlasti biti ovladana novim građanskim elementima, degenerirati ka građanskoj partiji i postati sluga imperijalizma. Savez komunista Jugoslavije je uzorak takvog izrodjavanja.

-Restauracija kapitalizma u socijalističkoj državi neće biti uvijek uvedena putem kontrarevolucionarnog državnog udara ili imperijalističkom invazijom, nego može biti takodje uvedena kroz izrodjavanje rukovodstva te države. Tvrdjavu je najlakše osvojiti iznutra. Jugoslavija nam za to pruža tipičan primer.

-Revizionizam je proizvod imperijalističke politike. Stari revizionizam je bio proizvod imperijalističke politike koja se sastojala u kupovini radničke aristokratije i njenom njegovanju. Na isti način je nastao i moderni revizionizam. Imperijalizam je samo proširio okvir njegove djelatnosti u tom smislu da ne odustaje ni od kakvih troškova, kupujući sebi rukovodeću grupu jedne socijalističke države, kako bi svoju željenu politiku tzv. "mirne evolucije" sproveli u djelo. Američki imperijalisti vide u Jugoslaviji ovna vodiča, upravo zato što je ta zemlja dala primjer u tom pravcu.

Restauracija kapitalizma u Jugoslaviji će marksistima-lenjinistima čitavog svijeta otvoriti oči i dovesti narod u položaj da još jasnije uvidi nužnost i neodložnost borbe protiv revizionizma.

Očigledno je da se ne može reći da je opasnost od restauracije kapitalizma u socijalističkim zemljama već otklonjena i to sve dok u svijetu postoji imperijalizam.

Rukovodioci KP SSSR-a prave veliku buku oko toga, kako je kod njih uklonjena opasnost od restauracije kapitalizma i da je počela izgradnja komunizma. Kada bi to bila istina, to bi bilo za radovanje. Mi ipak moramo reći, da oni imitiraju Jugoslaviju u svim oblastima i da su krenuli krajnje opasnim putem. Mi smo zbog toga veoma zabrinuti i to nam pričinjava veliki bol.

Iz naše ljubavi prema Sovjetskom Savezu i KP SSSR-a još jedanput iskreno apeliramo na rukovodstvo KP SSSR-a: Drugovi i prijatelji, ne idite jugoslovenskim putem! Vratite se nazad! Inače će biti kasno!

1. N. S. Hruščov, govor na jednom masovnom skupu u Velenju, Jugoslavija, 30. avg. 1963.
2. N. S. Hruščov, govor u jednom preduzeću u Rakovici, Jugoslavija, 21. avg. 1963.
3. Hruščov, intervju sa inostranim korespondentima na ostrvu Brioni u Jugoslaviji, 28. avg. 1963.
4. "Za pobjedu kreativnog marksizma-lenjinizma i protiv revizije kursa svjetskog komunističkog pokreta", redakcioni članak lista "Komunist" (Moskva), br. 11-1963.
5. P. Toljati, "Dajte da vodimo diskusiju u njenim pravim granicama", L'Unita od 10. jan. 1963.
6. N. S. Hruščov pred Najvišim savjetom SSSR-a, dec. 1962.
7. Otvoreno pismo CK KP SSSR-a svim partijskim organizacijama, svim komunistima Sovjetskog Saveza, 14. juli 1963.
8. Kao i gore.
9. N. S. Hruščov pred Najvišim savjetom SSSR-a, dec. 1962.
10. M. Todorović, "Borba na dva fronta", u "Naša stvarnost" od marta 1954.
11. "Vesnik u sredu" od 27. dec. 1961.
12. "Vesnik u sredu" od 06. dec. 1961.
13. Staljin, "O pribavljanju žitarica i razvojne perspektive poljoprivrede", djela, tom 11.
14. E. Kardelj, uvodni govor na 9. plenarnoj sjednici 4. saveznog komiteta Socijalističkog Saveza Radnog Naroda Jugoslavije, 5. maj 1959.
15. V. Bakarić, govor na VI. kongresu SKJ.
16. E. Kardelj, "O nekim problemima naše politike u selima", u "Komunistu" (Beograd), br. 4/1953.
17. S. Komar, "Neki problemi, koji se tiču poljoprivrednih oblasti i seljačkih domaćinstava",
18. Iz jugoslovenskog časopisa "Index", br. 2, 1962.
19. S. Komar, "Neki problemi, koji se tiču poljoprivrednih oblasti i seljačkih domaćinstava".
20. Staljin, "Govor na prvom Saveznom kongresu udarnih radnika kolektivne privrede", Djela, tom 13.
21. Lenjin, "O demokratiji i socijalističkom karakteru sovjetske vlasti".
22. Otvoreno pismo CK SKJ organizacijama i vodećim funkcionerima svih nivoa, 17. feb. 1958.
23. V. Bakarić, Izvještaj na IV Kongresu SK Hrvatske, 7. apr. 1959.
24. A. Papić, "Finansiranje investicija u Jugoslaviji", u "Godišnjaku kolektivne ekonomije", april-nov. 1959 godine, Beograd.
25. Lenjin, "O 'lijevim' djetinjarijama i malogradjanštini", Djela, tom 27.
26. Lenjin, "Sledeći zadaci Sovjetske vlasti", Djela, tom 33.

27. Lenjin, "O monopolu spoljne trgovine", Djela, tom 33.
28. Staljin, "Razgovor sa prvom američkom radničkom delegacijom", Djela, tom 33.
29. "Slobodni dom" od 4 septembra 1958.
30. "Slovenski poročevalec" od 9 septembra 1958.
31. "Komunist" (Beograd) od 2 juna 1960.
32. "Foreign Political Bulletin" (Beograd) od 10 februara 1962.
33. "Borba" od 13 januara 1961.
34. "Politika" od 5 maja 1963.
35. "Komunist" (Beograd) od 17 avgusta 1961.
36. "Rad" od 12 septembra 1959.
37. "Borba" od 26 decembra 1960.
38. "Politika" od 3 septembra 1959.
39. "Kubanska pobuna", objavljeno u Beogradu, novembra 1962.
40. "Politika" od 1 januara 1963.
41. "Komunist" (Beograd) od 13 septembra 1962.
42. "Politika" od 13 novembra 1962.
43. N. S. Hruščov, govor na masovnom skupu u Splitu, Jugoslavija, 24 avgust 1963.
44. E. Kardelj, "Novi ustav socijalističke Jugoslavije", "Borba" od 29 septembra 1962.
45. J. B. Tito, govor na beogradskoj željezničkoj stanici, 20 decembar 1962.
46. J. B. Tito, govor na VII Kongresu SKJ, april 1958.
47. J. B. Tito, govor na beogradskoj željezničkoj stanici, 20 decembar 1962.
48. J. B. Tito, razgovor sa komentatorom "New York Times"-a, 28 februar 1958.
49. J. B. Tito, telegram čestitke Dž. F. Kenediju, "Borba" od 21 januara 1961.
50. Hruščovljev govor pred Najvišim savjetom SSSR-a u maju 1960 godine.
51. Hruščovljevo pismo Dž. F. Kenediju od 27 oktobra 1962.
52. J. B. Tito, izvještaj na sjednici Savezne narodne skupštine Jugoslavije, 19 aprila 1957.
53. N. S. Hruščov, govor na skupu u Beču, 2 jula 1960.
54. K. Popović, izvještaj o spoljnoj politici, iznešen na sjednici Savezne narodne skupštine, "Borba" od 27 februara 1957.
55. N. S. Hruščov, izvještaj o radu na XX partijskom kongresu KP SSSR-a, februara 1956.
56. Program SKJ.
57. J. B. Tito, odgovori na pitanja dopisnika "Washington Post"-a, D. Pirsona, "Borba", 12 avgust 1962.
58. N. S. Hruščov, na konferenciji za štampu u Beču, 8 jula 1960.
59. N. S. Hruščov, referat "O programu KP SSSR-a", na XXII partijskom kongresu KP SSSR-a, oktobar 1961.
60. N. S. Hruščov, intervju sa stranim dopisnicima na ostrvu Brioni u Jugoslaviji, 28 avgust 1963.